

8. Richard-Amato P. Making it Happen. Interaction in the Second Language Classroom. From Theory to Practice / P. Richard-Amato. – N. Y : Longman, 1988. – 358 p.
9. Scarcella R. The tapestry of the language learning: The individual in the communicative classroom / R. Scarcella, R. Oxford. – Boston : Wadsworth Publishing CO, 1992. – 224 p.
10. Shaw Marvin E. Group Dynamics / Marvin E. Shaw. – New York : McGraw-Hill, 1981. – 390 p.

Серняк Оксана. Підвищення рівня іншомовного спілкування: колективні технології навчання іноземних мов у порівнянні з фронтально-класною формою. Стаття присвячена проблемі підвищення рівня іншомовного спілкування на занятті з іноземної мови. У публікації здійснено порівняльний аналіз особливостей використання колективних технологій у навчанні іноземних мов та традиційної фронтально-класної форми організації роботи.

Колективна навчально-пізнавальна діяльність студентів є тим видом організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, який передбачає реалізацію об'єктивної потреби студентів у співпраці, їх суб'єктивної потреби в спілкуванні, коли ж фронтальна форма організації уроку створює лише видимість колективної роботи – студенти працюють поряд, але не у співпраці. В умовах фронтальної роботи є загальна мета, але немає колективної роботи й умов її здійснення.

Висвітлено практичний досвід ефективного використання місця та простору в процесі впровадження колективних форм роботи, які спонукають до співпраці й створюють умови для забезпечення іншомовного спілкування.

Запропоновано методику формування комунікативних навичок студентів у процесі колективної навчально-пізнавальної діяльності під назвою «Карусель», яка забезпечує умови для того, щоб навчальний процес відбувався за умови постійної, активної взаємодії всіх студентів.

Ключові слова: колективні технології навчання іноземних мов, фронтально-класна форма організації навчання, ефективне використання місця та простору, формування комунікативних навичок.

Серняк Оксана. Совершенствование общения на иностранном языке: коллективные технологии обучения иностранного языка в сравнении с фронтально-классной формой. Стаття посвящена проблеме совершенствования иноязычного общения на занятии иностранного языка. В публикации осуществлен сравнительный анализ коллективных технологий обучения иностранного языка и традиционной фронтально-классной формы организации работы.

Коллективная учебно-познавательная деятельность студентов является тем видом организации учебной деятельности студентов, который подразумевает реализацию объективной потребности студентов к сотрудничеству, в то время, когда фронтально-классная форма организации работы создает лишь видимость коллективной работы – студенты работают рядом, но не в сотрудничестве. В условиях фронтальной работы есть общая цель, но нет коллективной работы и условий ее осуществления.

Продемонстрирован практический опыт эффективного использования классного пространства в процессе внедрения коллективных форм работы, которые способствуют сотрудничеству и создают условия для осуществления иноязычного общения.

Предложена методика формирования коммуникативных навыков студентов в процессе коллективной учебно-познавательной деятельности под названием «Карусель», которая способствует тому, чтобы учебный процесс осуществлялся в условиях постоянного, активного взаимодействия всех студентов.

Ключевые слова: коллективные технологии в обучении иностранного языка, фронтально-классная форма организации обучения, эффективное использование классного пространства, формирование коммуникативных навыков.

The article acted to the editorial board
05.03.2013

УДК 81'243'221

Галина Сокол

Сленг сучасної німецької молоді як засіб розвитку комунікативної компетенції студентів

У статті проаналізовано деякі тенденції німецької молодіжної мовної культури й доведено потребу ознайомлення наших студентів із мовною картиною соціально-вікової групи молоді. Молодіжна культура німецькомовних країн, зокрема молодіжний сленг, викликають жвавий інтерес у студентів, котрі вивчають ні-

мецьку мову. Молоді люди прагнуть нестандартно висловлюватись, то ж вони переймають особливо експресивні слова та вирази в партнерів із мовних контактів із власної вікової групи. Розуміння і знання сленгу долучає наших студентів до природного мовного середовища, сприяє розвитку їхньої комунікативної компетенції, надає унікальну можливість для залучення до активного діалогу культур.

Ключові слова: сленг, молодіжна мовна культура, лінгвістичний феномен, слова підвищеної емоційності.

Постановка наукової проблеми та її значення. Відомо, що мова – могутній засіб регуляції діяльності людей у різноманітних сферах. Вивчення молодіжної мови набуває особливої актуальності в умовах розширення міжнародних контактів (стажування, туристичні поїздки, викладання деяких предметів німецькими фахівцями, перегляд відеофільмів, прослуховування сучасних пісень німецькою мовою). Безперечно, що в студентів виникають труднощі в спілкуванні через нерозуміння багатьох термінів, із якими їм не доводилось ознайомитись на заняттях. Тож, щоб заповнити цю лакуну, викладачі також повинні вивчати з мовою «вулиці», преси та сучасної літератури й доносити ці знання студентам, адже «сленг як лінгвістична формація є невід’ємною частиною соціального виміру мови» [4, с. 16].

Важливою особливістю молодіжної мовної культури є широке розповсюдження сленгу, який часто виникає як протест проти мовних штампів, одноманітності повсякденної мови, прагнення до елітарності та бажання сказати гостре слівце, виявити власну оригінальність і відзначитися, що так властиво молоді в усі часи.

Мета статті – простежити певні тенденції німецької молодіжної мовної культури й довести потребу ознайомлення наших студентів із мовною картиною соціально-вікової групи молоді, що відображає її світогляд, цінності, культурні традиції.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Німецький молодіжний сленг представляє собою цікавий лінгвістичний феномен, використання якого обмежено не лише певними віковими рамками, а й соціальними, часовими та просторовими [1]. Він поширений в середовищі міської молоді, що навчається – в окремих референтних групах. Упродовж кількох останніх десятиліть дослідженню молодіжного сленгу на матеріалі різних мов приділяли увагу Я. Андроутсополос, Ю. Бенеке, Е. Береговська, Г. Генне, В. Девкін, Г. Еман, У. Лабов, В. Мокієнко, Ю. Нікітіна, Є. Нойланд, О. Олейник, Е. Партрідж, С. Пиркало, Є. Розен, О. Романов, С. Ромейн, М. Россихина, Л. Ставицька, В. Хімік, О. Христенко, Ю. Щемчук, П. Шлобінський, Ж. Шпрекельс.

Використовуючи у своїй мові сленг, молоді люди бажають виразити власне критичне, іронічне ставлення до цінностей світу старшого покоління, проявити свою незалежність, самоствердитись, завоювати популярність у молодіжному середовищі, а також намагаються виділитись із загальної маси так званою модною мовою. Відомо, що молодь прагне самовираження, використовуючи для цього зовнішній вигляд, вибір способу проведення власного дозвілля, захоплення графіті (Graffiti) чи хіп-хопом (Hip Hop). Сленг – це також один зі способів самовираження молодих людей, який слугує можливістю приховати зміст сказаного від «чужого» оточення, тобто це їх прихована, «таємна» мова. Е. Береговська вважає, що молодіжний сленг – це своєрідний пароль усіх членів референтної групи [2]. Їх словесний репертуар відрізняється від загальноприйнятого наявністю типових слів та виразів, якими регулярно послуговується молодь навчального закладу, кварталу, міста і які стали своєрідними візитівками молодіжної культури.

Для самоствердження, бажаючи виглядати сучасними, «просунутими», молоді люди починають використовувати слова та вирази підвищеної емоційності. Є. Розен вважає, що ці «сильні» й навіть шокувальні слова жодним чином неможливо визнати окрасою розмовної мови [3, с. 12]. У хід ідуть елементи різнопланової лексики, іншомовні слова, професійна лексика та вульгаризми. Особливо пишно це відображають синоніми до слів «дуже добре», «відмінно», «прекрасно», «чудово» – «Super» (hoch besser als sehr schön, sehr gut), «Prima», «Klasse», «Toll», «Schau», «Geil» (sehr gut), «Megageil» (sehr gut), «Cool» (besonders gut), «Fett» (sehr gut), «Funky» (sehr gut), «Krass» (sehr gut), «Tierisch», «Höllisch» (sehr gut), «Irre» (besonders gut).

Уживання цих слів сприяє відокремленню представників цієї групи суспільства від решти та водночас об’єднує їх у певну «свою» групу, тобто молоді люди прагнуть нестандартно висловлюватись, тож вони переймають особливо експресивні слова та вирази у партнерів по мовним контактам з власної вікової групи, щоб висловлюватись так, «як всі» в групі [3, с. 14].

Саме сленг надає мові особливої своєрідності. Слова, «народжені» в молодіжному середовищі, з часом займають своє місце на різних рівнях загальноживаної мови. О. Олейник вважає, що забарвлення сленгу відчувається поки слова нові та не почали застосовуватись усіма. Як лише воно стає загальновідомим і широкоживаним, ставлення до нього змінюється й воно починає вважатися нейтральним (*der Senior – der Rentner*) [2, с. 19].

Сучасні фільми, радіо, телепередачі, комікси, реклама, різноманітна друкована продукція сприяють поширенню молодіжного словника. Намагаючися бути ближчими до молоді аудиторії, багато журналістів вдається до використання молодіжного сленгу. Слова, що сприймаються дорослими як шокувальні, експресивно заряджені, згодом вони використовують у повсякденному спілкуванні. Частина таких виразів виштовхує іноді загальноприйнятий раніше варіант або співіснує з ним.

Вивчення сленгу німецької молоді набуває все більшої актуальності, оскільки він є «невід'ємною частиною лексико-семантичної системи мови», проте, «має також і власну системну організацію» [4, с. 12]. О. Христенко стверджує, що молодіжна сленгова лексика є метафоричною за своєю природою та виступає виразником лінгвокреативного мислення молоді [4, с. 7]. Тож вважаємо доцільним ознайомлювати студентів із цією лексикою й давати креативні завдання для самостійної роботи.

На матеріалі сучасних фільмів та телепередач можна простежити основні тенденції німецької молодіжної мовної культури, які представляють інтерес і для нашої молоді. Одна з них – поширеність англіцизмів: *Look* (*neuer Look, der Kreativ-Look, die Looks von Marilyn Monroe, der Vintage-Look, der Jet-Set-Look, ein bisschen Charleston-Look, Retro-Look, New-Look, feminine Look, Couture-Look, glamouröse Look usw.*); *Party* (*die Luderpark-Party, Partyreihe, Party-Ableger, Partywelt, Party-people, Technoparty, Outdoor-Party usw.*); *Star* (*Star-Model, Star-Fotograf, Star-Visagistin, Star-Architekt, Cabaret-Star, die Aromastars, Pultstar; Star-Frühstück usw.*); *cool* («Cool!», *coole Ideen, coole Stil-Ikone, coole Jeans usw.*).

Англійські слова проникли не в одну мову, інколи долаючи опір, як у Франції. Німеччина більш сприйнятлива до англо-американських запозичень. Молоді люди вважають англійську мову привабливішою та більш престижною в молодіжному середовищі. Англіцизми вносять новизну, визначають мовний портрет молоді людини, проте часто утруднюють розуміння.

Молодіжний сленг сповнений словами, пов'язаними з навчанням, студентським побутом та навчальними дисциплінами: *Abi – Abitur; Assi – Assistent; Stip – Stipendium; Proff – Professor; Mathe – Mathematik; Tri – Trigonometrie; Alge – Algebra; Litte – Literatur; Bio – Biologie; Franz – Französisch; Musi – Musik; Reli – Religion; Uni – Universität; Studi – Student; Ferne – Fernbedienung; Grammatikluder – Grammatikopfer; ablausen – abschreiben; einochsen – auswendig lernen; abschwirren, abseilen, wegklemmen (sich), wegschalten (sich) – entlaufen, weglaufen; mitmeißeln – schreiben; ein Riesen-Brett – eine komplizierte Situation.*

Слід виокремити і побутовий словник, який складається зі:

- слів, які належать до сфери роботи, розумової діяльності: *worken, robotern – arbeiten; hämmern – viel arbeiten; reinhämmern – mit Hochdruck arbeiten;*
- назв предметів, потрібних для навчальної діяльності: *der Gedankenmanifestator – der Bleistift; die Gehirnprothese – der Taschenrechner;*
- назв видів одягу: *Klamotten – Kleidung; das Outfit, der Look, die Anmache – Kleidung; Edel-Look – gute, modische Kleidung; der Pulli, Sweater – die Strickjacke; Shirt – kurzärmliges Hemd aus Baumwolle (Unterhemd); Blazer – Sportjacke; Dessous – Frauenunterwäsche;*
- слів, які належать до сфери розваг, захоплення, дозвілля: *shoppen – durch Geschäfte bummeln; das Date – ein Treffen, Verabredung; dancen – tanzen; die Bambule – der Tanzabend; die Outdoor-Party – das Picknick, die Kaffeefahrt; die Aufrisszone – територія, улюблене місце проведення часу;*
- назви грошей: *die Kohle, die Knete, die Mäuse, der Kies, das Moos (aus der Gaunersprache), die Mörpse, die Monnis – гроші, грошенята, бабки; der Wampum – гроші, грошенята; das Esperantogeld – der Euro;*
- назв засобів пересування та предметів, що використовуються в побуті: *die Bohrkrücke, Blechhaufen, Kinderwagen, Rostlaube, Schrottkarre, der Kasten, der Riesenorgel, flotter Ofen,*

- lahme Schnecke, heiße Mühle – das Auto; der Muckomat – das Radio; der Total-Verblöder – der Fernseher; Boombox, Ghettoblaster – das Tonbandgerät; Buggy – offener Kinderwagen;
- іменники, які означають людей, чи дають їм оцінку: Wixer, Arsch, Arschkrampe, Nullchecker, Spacken – Idiot; Maus, Perle, Schnecke, Torte, das Perlhuhn, das Sahnetörtchen, die Biene, die Sonne – sympathisches Mädchen; die Schlampe – Mädchen mit immer neuen Beziehungen, unordentliche Frau; die Zicke – dummes Mädchen;
 - іменники, які означають батьків: Mumie, Erzeuger, Grufties, Alte, Kalkleisten, Ötzi – предки, олди (від англ. old – старий, по назві тирольської місцевості Ötztal, де були знайдені залишки первісної людини); Daddy (Vater);
 - оціночні поняття: Klasse, Spitze, supergut, toll, oberaffengeil – hervorragend; cool – locker, lässig, gelassen, besonders gut; ätzend – uninteressant; ausgekocht – schlau (Das ist ein ganz schön ausgekochter Typ); ultimativ – bemerkenswert, super (ultimate Party); total – voll, absolut (totale Banane);
 - слів та словосполучень, які виражають вітання та форми ввічливості: Hey! (Hi!) – Hallo! (Begrüßung); Sorry! – Entschuldigung!

Ю. Шемчук зауважила, що в той час, як літературна мова характеризується певною стриманістю та почуттям міри, молодіжна приваблює креативністю, та гумором [5, с. 18]. Свіжість, оригінальність – обов'язковий атрибут молодіжних замінів, «отже експресивність молодіжних слів та виразів внутрішньо притаманна лексичній одиниці, тобто має інгерентний характер» [5, с. 18]. Наприклад: Zitterknochen, Zitterrüssel – Angsthase; Antenne – Empfindung; Schürzenjäger – Frauenheld; Flosse – Hand; Feuer, Giftnudel – Zigarette.

Молодіжна культура німецькомовних країн, зокрема молодіжний сленг, викликають жвавий інтерес у студентів, котрі вивчають німецьку мову. Вони хочуть розуміти й бути зрозумілими для своїх німецьких ровесників. Для цього слід знати лексику сленгу, оскільки вона часто важка для перекладу: blechen – bezahlen; verticken – verkaufen; checken – etwas verstehen; peilen – verstehen (auch: schnallen, raffen); labern – sprechen (reden); mamfen – essen; Bock haben – Lust haben; Null Bock (keinen Bock haben) – keine Lust (keine Lust haben); zutexten – unentwegt auf jemanden einreden (meist gegen dessen Willen); jumpen – springen; das Oky-Doky – Alles in Ordnung; das Outfit – Aussehen (Mode); der Knacker – ein alter Mann (reiche Leute); die Mucke – die Musik; solo – allein (ohne Freund / Freundin, Partner / Partnerin).

Для домашньої самостійної роботи студентам запропоновано переглянути певні відеоматеріали й постаратись знайти та зрозуміти репліки й діалоги, у яких використовується молодіжний сленг. Часто після виконання таких завдань помітно особливу зацікавленість до вивчення іноземної мови й до пізнання молодіжної культури німецькомовних країн.

Висновки й перспективи подальшого дослідження. Вивчення сленгу нашими студентам допоможе їм краще зрозуміти особливості національної картини світу, збагнути національно-специфічні особливості менталітету німецької молоді. Розуміння і знання сленгу долучає студентів до природного мовного середовища, сприяє розвитку їхньої комунікативної компетенції, надає унікальну можливість для залучення до активного діалогу культур, а незнання призведе до різного роду курйозів, мовних помилок, а можливо і комунікативних збоїв, попередженню яких слід приділити увагу. Перспективи дослідження вбачаємо у вивченні професійного сленгу, оскільки певний рід занять викликає до життя чимало специфічних слів, які об'єднують представників певного фаху.

Джерела та література

1. Береговская Э. М. Молодежный сленг: формирование и функционирование / Э. М. Береговская // Вопр. языкознания. – 1996. – № 3. – С. 32–41.
2. Олейник О. В. Немецкие сленгизмы в свете неологической теории : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.04 / О. В. Олейник. – Самара, 2007. – 24 с.
3. Розен Е. В. Подростково-молодежный словесный репертуар (на материале современного немецкого языка) / Е. В. Розен // Иностр. яз. в шк. – 1975. – № 12. – С. 7–18.
4. Христенко О. С. Німецький молодіжний сленг: лінгвокогнітивний та соціолінгвістичний аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / О. С. Христенко. – К., 2009. – 20 с.
5. Шемчук Ю. М. Модернизация существующей лексики современного немецкого языка : автореф. дис. ... д-ра филол. наук : спец. 10.02.04 / Ю. М. Шемчук. – М., 2006. – 24 с.

Сокол Галина. Сленг современной немецкой молодежи как средство развития коммуникативной компетенции студентов. В статье рассмотрены некоторые тенденции немецкой молодежной языковой культуры и доказана необходимость ознакомления наших студентов с языковой картиной социально-возрастной группы молодежи. Молодые люди стремятся нестандартно выражаться, поэтому они перенимают особенно экспрессивные слова и выражения у партнеров по языковым контактам из собственной возрастной группы, чтоб выражаться так, как все в группе. Молодежная культура Германии и молодежный сленг в частности вызывают живой интерес у студентов, которые изучают немецкий язык. Изучение сленга поможет им лучше понимать особенности национальной картины мира и национально специфические особенности менталитета немецкой молодежи. Понимание и знание сленга приобщает студентов к естественной языковой среде, способствует развитию их коммуникативной компетенции, предоставляет уникальную возможность для вовлечения в активный диалог культур.

Ключевые слова: сленг, молодежная языковая культура, лингвистический феномен, слова повышенной эмоциональности.

Sokol Halyna. Contemporary German Youth Slang as a Mean of Students' Communication Competences Development. Some tendencies of German youth language culture are investigated in this article and the necessity of our students' introduction to language peculiarities typical for social aged youth group is proved. Young people tend to present themselves in non-standard way that's why they learn the most expressive words and word combinations from their own aged group language contact partners to assimilate within this group. German's youth culture and slang in particular attract true interest of students learning German. Mastering slang can help them to get a better understanding of national picture peculiarities of the world and get to know specific national aspects of German youth mentality. Slang understanding and knowledge provide students with the access to natural language surrounding as well as unique opportunity for their involvement in active dialogue of cultures, assist their communication competencies development.

Key words: slang, youth language culture, linguistic phenomenon, highly emotional words.

Стаття надійшла до редколегії
11.03.2013 р.